

Κείμενο

Το πρόβλημα της λογοτεχνικής κριτικής

Δουλειά του κριτικού είναι να φέρνει τα λογοτεχνικά έργα στο **οπτικό πεδίο** εκείνων ακριβώς των αναγνωστών που έχουν τη μικρότερη ανάγκη από τους υπόλοιπους. Και αναφέρομαι σε εκείνους τους αναγνώστες, οι οποίοι θεωρούνται καλλιεργημένοι, γιατί ποιος θα ασχοληθεί να διαβάσει μια κριτική ποίησης ή λογοτεχνίας, αν δεν έχει αποφασίσει ότι εκ προοιμίου τον αφορά;

Σήμερα η λογοτεχνική κριτική λειτουργεί διττά: από τη μια μιλάμε για μια διαφημιστική ηθική, με επίταση στο «αγοράστε» και από την άλλη για μια υπόδειξη, θετική κατά το πλείστον, «διαβάστε». Δεν είναι κάτι που πρέπει να ξαφνιάζει, τη στιγμή που όλα **αποβλέπουν** σε μια λοβοτομημένη¹ κοινωνία, δομημένη πλέον πάνω στα αμερικάνικα πρότυπα. «Προτείνω» στην τηλεόραση ή στον τύπο σημαίνει προμηθεύομαι το προϊόν, επειδή η διάθεσή μου να κάνω έρευνα αγοράς προσκρούει σε πρακτικά εμπόδια, όπως λόγου χάριν στην έλλειψη χρόνου εξαιτίας της «δουλείας» που μου έχει επιβάλει το σύστημα. Γνωστά πράγματα, **δείγματα** του αιώνα μας και της ζωής μας. Το μέγιστο θέμα είναι η ευθύνη της βιβλιοκριτικής, μιας βιβλιοκριτικής που έχει **απεμπολήσει**² τον ουσιαστικό της ρόλο: την ευθύνη της να παράγει κριτήρια. Να προφυλάσσει και να προειδοποιεί, να επισημαίνει και να επιβραβεύει, να καταδεικνύει και να ορίζει την έννοια της λογοτεχνίας.

Περάσαμε από εποχές, στις οποίες η κριτική είχε υπερβεί τη λογοτεχνία, αναπτύχθηκε ερήμην³ της και έκανε προσπάθειες να υποκαταστήσει την ίδια τη λογοτεχνία. **Χειραγώγησε** έντεχνα τις καινοτόμους τάσεις, αποσιώπησε ρεύματα και τελικά αυτοσυντηρήθηκε μέσα στη συντήρηση. Σήμερα τα πράγματα είναι χειρότερα. Ορθώνεται αμήχανα ανάμεσα στην λογοτεχνία και την παραλογοτεχνία, μην έχοντας να προτείνει τίποτα άλλο εκτός από τις επιταγές ενός πνευματικού κατεστημένου. Αλλά, επειδή δεν είναι δυνατό να συνωθούνται όλες οι σοβαρές προσπάθειες κάτω από το **πρίσμα** της απαξίωσης, ευτυχώς για τον τόπο μας υπάρχουν φωτεινές εξαιρέσεις κριτικής προσπάθειας που αναβαθμίζουν τη λογοτεχνία και προσάπτουν

¹ λοβοτομημένη: που της έχει αφαιρεθεί ο λοβός του εγκεφάλου, ανόητη

² έχει απεμπολήσει: έχει παραχωρήσει τα δικαιώματά της, έχει προδώσει τις αρχές της για ιδιοτελείς σκοπούς

³ ερήμην: χωρίς την παρουσία και τη συμμετοχή

στην κριτική την **αίγλη** μιας επιμελούς και οξυδερκούς παρατήρησης, προς βοήθεια όλων των συγγραφέων.

Λ. Μαραγκού: Το πρόβλημα της λογοτεχνικής κριτικής. www.critique.gr (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80 – 100 λέξεις.

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ποια είναι, σύμφωνα με την αρθρογράφο, τα προβλήματα που σχετίζονται με την άσκηση της λογοτεχνικής κριτικής σήμερα; (60 – 80 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2. Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο αντίστοιχα για τη δεύτερη (Σήμερα... της λογοτεχνίας) και την τρίτη παράγραφο (Περάσαμε... των συγγραφέων) του κειμένου.

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε μία πρόταση για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις/φράσεις του κειμένου (επισημαίνονται και στο κείμενο με **έντονη γραφή**), έτσι ώστε να γίνεται φανερή η σημασία τους: **οπτικό πεδίο, αποβλέπουν, δείγματα, χειραγωγήσε, αίγλη** (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το ρηματικό πρόσωπο, το ρηματικό χρόνο κ.λπ.).

(μονάδες 10)

Γ2α. Να επισημάνετε αν η λέξη πρίσμα χρησιμοποιείται στο κείμενο κυριολεκτικά/δηλωτικά ή μεταφορικά/συνυποδηλωτικά.

(μονάδες 3)

Γ2β. Να γράψετε δύο προτάσεις με τη λέξη πρίσμα (δηλώνεται και στο κείμενο με την υπογράμμιση). Στη μία να χρησιμοποιήσετε τη λέξη με την κυριολεκτική/δηλωτική της σημασία και στην άλλη με τη μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 2)